

Sygn. akt IV CSK 473/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

Protokolant Hanna Kamińska

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Nadleśnictwa P.

przy uczestnictwie I. S.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 21 marca 2014 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w S.

z dnia 1 marca 2013 r., [...],

przekazuje do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego następujące zagadnienie prawne:

Czy obowiązywanie art. 9 ust. 3 i 4 (po zmianie numeracji - art. 16 ust. 3 i 4) ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej (Dz. U. Nr 17, poz. 71 ze zm.) stanowiło przeszkodę w skutecznym dochodzeniu wydania nieruchomości będącej w posiadaniu Skarbu Państwa, powodującą zawieszenie biegu zasiedzenia na podstawie art. 53 dekretu z dnia 11 października 1946 r. - Prawo rzeczowe (Dz. U. Nr 57, poz. 319 ze zm.) w zw. z art. 109 pkt 4 ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. - Przepisy ogólne prawa cywilnego

(Dz. U. Nr 34 poz. 311) w zw. z art. XLI § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16 poz. 94 ze zm.) a następnie art. 175 z art. 121 pkt. 4 kc.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Skarb Państwa - Nadleśnictwo P. wystąpił o stwierdzenie, że nabył przez zasiedzenie własność nieruchomości leśnej położonej w W., o powierzchni 33.17.66 ha. Uczestnikiem postępowania jest I. S., ujawniony w księdze wieczystej nieruchomości jako jej właściciel.

Sąd Rejonowy w C. postanowieniem z dnia 29 maja 2012 r. uwzględnił wniosek wskazując, że nabycie własności nastąpiło z dniem 8 października 2007 r. Ustalił, że Skarb Państwa, powołując się przepisy dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 15, poz. 82 ze zm.) w dniu 15 grudnia 1953 r. objął w posiadanie teren leśny o powierzchni 32,95 ha, podzielony na parcele nieprzekraczające 25 ha, stanowiący własność poprzednika prawnego uczestnika i od tego czasu prowadził na nieruchomości planową gospodarkę leśną. Sąd Rejonowy ocenił, że Skarb Państwa działał w przekonaniu – ostatecznie nieuzasadnionym, lecz usprawiedliwionym obowiązującą wówczas wykładnią przepisów dekretu - że stał się właścicielem nieruchomości, wobec czego objął ją w posiadanie w dobrej wierze, co uzasadniało zastosowanie krótszego, 20-letniego terminu zasiedzenia z art. 50 dekretu z dnia 11 października 1946 r. - Prawo rzeczowe (Dz. U. Nr 57, poz. 319). Sąd zwrócił uwagę, że w okresie od dnia 12 marca 1958 r. do dnia 1 stycznia 1992 r. obowiązywała ustawa z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz o uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (tekst jedn. Dz. U 1989 Nr 58, poz. 348), która – jego zdaniem - uniemożliwiła skuteczne domaganie się zwrotu od Skarbu Państwa bezprawnie zabranych nieruchomości. Jej obowiązywanie Sąd ocenił jako równoznaczne ze stanem zawieszenia wymiaru

sprawiedliwości, a w konsekwencji - powodujące zawieszenie biegu zasiedzenia. W dniu 30 października 2007 r. uczestnik I. S. wytoczył przeciwko Skarbowi Państwa - Nadleśnictwu P. powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, w wyniku którego został wpisany jako właściciel spornej nieruchomości. Sąd Rejonowy, rozpoznając wniosek o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie przyjął, że wnioskodawca był posiadaczem samoistnym nieruchomości od dnia 15 grudnia 1953 r. Po uwzględnieniu czasu posiadania nieruchomości do 12 marca 1958 r., zawieszenia biegu zasiedzenia w okresie od dnia 12 marca 1958 r. do dnia 1 stycznia 1992 r. i jego dalszego biegu po zawieszeniu, Sąd Rejonowy obliczył, że 20-letni okres samoistnego posiadania nieruchomości przez wnioskodawcę upłynął z końcem dnia 7 października 2007 r. i w dniu następnym wnioskodawca uzyskał prawo własności nieruchomości, wobec czego wytoczenie przez uczestnika w dniu 30 października 2007 r. powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej nie miało już wpływu na bieg zasiedzenia.

Sąd Okręgowy w S., rozpoznający sprawę na skutek apelacji uczestnika, zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wnioski. Odwołał się do poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 26 października 2007 r. (III CZP 30/07, OSNC 2008/5/43) oraz w postanowieniu z dnia 16 września 2011 r., (IV CSK 77/11, nie publ.) i ocenił, że stan prawny uniemożliwiał właścicielowi skuteczne dochodzenie wydania nieruchomości przez cały okres od dnia objęcia jej w posiadanie przez Skarb Państwa do utraty mocy obowiązującej przez art. 9 (16) ustawy z 12 marca 1958 r., bowiem wszczęcie takiego postępowania prowadziło do przeprowadzenia postępowania administracyjnego przewidzianego w art. 9 (16) ust. 3 ustawy i pozbawienia własności nieruchomości przejętej nieprawidłowo lecz objętej przepisami art. 9 (16) ust. 1 tej ustawy. W konsekwencji przepisy tej ustawy stanowiły przeszkodę w skutecznym windykowaniu nieruchomości przez uczestnika i jego poprzednika, uzasadniając zastosowanie art. 121 pkt 4 w zw. z art. 175 k.c. Sąd odwoławczy uznał ponadto, że Skarb Państwa objął nieruchomość w posiadanie w złej wierze. Nieruchomość została przed dniem 1 września 1939 r. podzielona na parcele nie przekraczające 25 ha i gdyby wnioskodawca zbadał czy

występują przesłanki z art. 1 ust 1-3 dekretu z dnia 12 grudnia 1944 r., ustaliłby, że nie było podstaw do jej przejęcia. Zła wiara wnioskodawcy spowodowała wydłużenie do 30 lat okresu, przez który musiałby samoistnie posiadać nieruchomość, aby nastąpił skutek zasiedzenia. Termin ten Sąd Okręgowy liczył od dnia 2 stycznia 1992 r., kiedy przestała obowiązywać ustawa z dnia 12 marca 1958 r. i stwierdził, że nie upłynął, ponieważ został przerwany wytoczeniem przez uczestnika w dniu 30 października 2007 r. powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 1 marca 2013 r., opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego – zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. 121 pkt 4 k.c. w zw. z art. 175 k.c. polegające na uznaniu, że w okresie od 5 kwietnia 1958 r. do 1 stycznia 1992 r., istniał stan zawieszenia wymiaru sprawiedliwości, chociaż uczestnik nie wykazał, że zaniechał wcześniejszego dochodzenia praw do nieruchomości z uwagi na świadomość obowiązywania art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 12 marca 1958 r., zarzucił również błędną wykładnię art. 121 pkt 4 k.c. w zw. z art. 124 § 1 k.c. w zw. art. 175 k.c. polegającą na przyjęciu, że czas samoistnego posiadania nieruchomości przez wnioskodawcę przed wejściem w życie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. nie jest doliczany do okresu zasiedzenia, chociaż z ustaleń faktycznych nie wynika, aby w owym czasie właściciel był pozbawiony możliwości skutecznego dochodzenia roszczenia. Wskazał także na niewłaściwe, jego zdaniem, zastosowanie art. 172 § 1 i 2 k.c. oraz art. 172 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 121 pkt 4 k.c. w zw. z art. 175 k.c.

Sąd Najwyższy w składzie rozpatrującym skargę kasacyjną wnioskodawcy stwierdził, że w sprawie niniejszej wystąpiło istotne zagadnienie prawne, które jest niejednolicie rozwiązywane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a którego rozstrzygnięcie wystąpiło w niniejszej sprawie rzutuje na jej wynik, wobec czego postanowił przedstawić je powiększonemu składowi Sądu Najwyższego.

Problem wpływu ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw, związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (której tytuł zmieniony

został ustawą z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego – Dz.U. Nr 10, poz. 56 - na powoływany przez Sądy obu instancji) na bieg terminu zasiedzenia nieruchomości przejętych przez państwo w warunkach uzasadniających zastosowanie art. 9 ust. 1 (oznaczonego jako ar. 16 ust. 1 w tekście jednolitym – Dz.U. z 1989 r., Nr 58, poz. 348), wiąże się przede wszystkim z postanowieniami jej art. 9 (16) ust. 3 i 4. Artykuł 9 (16) ust. 1 ustawy z 12 marca 1958 r. stwierdzał, że nieruchomości rolne i leśne, objęte we władanie Państwa do dnia wejścia w życie tej ustawy, przejmuje się na własności Skarbu Państwa bez względu na ich obszar, jeżeli nadal znajdują się we władaniu Państwa lub zostały przekazane przez Państwo w użytkowanie innym osobom fizycznym lub prawnym. Nieruchomości te podlegały przejściu bez odszkodowania, a długi i ciężary zabezpieczone na nich były umarzane, z wyjątkiem służebności gruntowych, których utrzymanie w mocy zostało uznane za niezbędne. Ustęp drugi wyłączał spod działania powyższego przepisu grunty wymienione w art. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1957 r. o uchyleniu dekretu z dnia 9 lutego 1953 r. o całkowitym zagospodarowaniu użytków rolnych (Dz.U. Nr 39, poz. 173) oraz grunty objęte we władanie Państwa na podstawie przepisów dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz.U. z 1952, Nr 4, poz. 31). Według ust. 3 - o przejściu nieruchomości rolnych na własność Państwa orzekał organ administracji rolnej prezydium powiatowej rady narodowej, a o przejściu nieruchomości leśnych – rejon lasów państwowych. Z kolei w ust. 4 zawarte zostało postanowienie, zgodnie z którym postępowanie sądowe o przywrócenie posiadania lub wydanie nieruchomości określonych w ust. 1 podlegało umorzeniu, a niewykonane tytuły egzekucyjne zasądzające te roszczenia były pozbawione skutków prawnych. W konsekwencji w okresie obowiązywania omawianego przepisu – to znaczy w okresie od dnia 5 kwietnia 1958 r. do dnia 1 stycznia 1992 r. w wypadku wytoczenia przez właściciela nieruchomości rolnej lub leśnej, która przejęta została przez Państwo niezgodnie z obowiązującymi przepisami (z wyłączeniem gruntów określonych w ust. 2), powództwa o przywrócenie jej posiadania lub o wydanie, sąd obowiązany był

zawiesić postępowanie na podstawie art. 191 pkt 3 d.k.p.c. a później na podstawie art. 177 § 1 pkt. 3 k.p.c., do czasu rozstrzygnięcia przez organ administracyjny na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z 12 marca 1958 r. prejudycjalnej kwestii, dotyczącej przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości objętych sporem na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 1959 r., I CR 964/58, OSNCK 1961/2/42). Decyzja o przejęciu uzasadniała umorzenie postępowania sądowego (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1959 r., II CR 386/59, OSNC 1962/2/88 i z dnia 13 lutego 1963 r., II CR 120/62, OSNPG 1963/7/43). W wypadku, kiedy wcześniej już zapadły orzeczenia stanowiące tytuły egzekucyjne przeciwko Skarbowi Państwa, lecz nie zostały wykonane do dnia wejścia w życie ustawy, tytuły te - z mocy art. 9 (16) ust. 4 ustawy - zostały pozbawione skutków prawnych.

Celem art. 9 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. było zalegalizowanie przypadków przejęcia - z powołaniem się na przepisy dekretu PKWN z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r., Nr 3, poz.13 z późn. zm.) lub przepisy dekretu z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa - nieruchomości rolnych lub leśnych niepodlegających działaniu tych przepisów. W orzecznictwie przeważał pogląd, że nieruchomości objęte działaniem art. 9 (16) ust. 1 ustawy z 12 marca 1958 r. przechodziły na własność Skarbu Państwa na podstawie konstytutywnej decyzji właściwego organu administracyjnego, nie zaś z mocy prawa (por. powołane orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 1959 r., z dnia 14 listopada 1959 r., a ponadto postanowienie z dnia 8 maja 2002 r., III CKN 762/00 i 18 maja 2012 r., IV CSK 379/11; uchwała Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 lutego 1991 r., W 5/90; uchwała składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 stycznia 2011 r., I OPS 3/10, odmiennie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 1963 r., II CR 120/62 i z dnia 22 lutego 2012 r., IV CSK 286/11, OSNC – ZD 2013/3/52 oraz postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 marca 2010 r., P 107/08). Pogląd ten spowodował, że Skarb Państwa nie powołuje się obecnie, po uchyleniu art. 9 (16) ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. (ustawą z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz.

U. Nr 107, poz. 464, ze zm.; dalej: ustawa z 1991 r.), na nabycie prawa własności nieruchomości na podstawie powołanych przepisów lecz na długotrwałe samoistne posiadanie nieruchomości prowadzące do jej zasiedzenia.

W orzecznictwie Sądów powszechnych i w orzecznictwie Sądu Najwyższego po uchyleniu omawianego przepisu pojawiły się dwa zasadnicze stanowiska wyjaśniające wpływ, jaki obowiązywanie ustawy z 12 marca 1958 r., wywierało na bieg zasiedzenia przez Skarb Państwa nieprawidłowo przejętych nieruchomości. Chronologicznie pierwsze było stanowisko wyrażone w postanowieniach z 9 maja 2003 r. (V CK 13/03, OSP 4/2004/53 oraz V CK 24/03, nie publ. poza bazą Lex nr 157310, ostatnio powtórzone w postanowieniu z dnia 13 grudnia 2013 r., IV CSK 184/13, nie publ. poza bazą Lex nr 1438750), zgodnie z którym przekazanie w ustawie z 12 marca 1958 r. na drogę administracyjną decyzji o przejściu na własność Skarbu Państwa nieruchomości, którymi państwo władało dotąd bezprawnie i niekiedy je rozdysponowało, pozbawiło właścicieli tych nieruchomości możliwości efektywnego dochodzenia na drodze prawnej ich zwrotu przynajmniej do chwili wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 4, poz. 8). Na przeszkodzie dochodzenia tych praw stał niezależny od właścicieli, wywołany uwarunkowaniami politycznymi, obiektywny stan o powszechnym zasięgu oddziaływania, porównywalny ze stanem siły wyższej (stanem zawieszenia wymiaru sprawiedliwości), uniemożliwiającym uprawnionemu dochodzenie roszczeń przed sądem lub innym organem. Stan ten powodował zawieszenie biegu przedawnienia oraz zasiedzenia. Przytoczony pogląd nawiązuje do wykładni przyjętej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r. (III CZP 30/07), i uwzględnia przedstawione w niej argumenty.

Uszczegółowieniem powyższego stanowiska jest pogląd wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. (IV CSK 286/11), że termin zasiedzenia biegł na rzecz Skarbu Państwa w okresie do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 1958 r., ponieważ w tym okresie nie było przeszkód w dochodzeniu roszczeń windykacyjnych ani posesoryjnych przeciwko Skarbowi Państwa przed sądami powszechnymi, przy czym okres przed

dniem 1 stycznia 1947 r. należało poddać ocenie uwzględniającej postanowienia art. XLII p.w.k.c.

Odmienne zapatrywanie Sąd Najwyższy wyraził w postanowieniach z dnia 29 kwietnia 2010 r., IV CSK 474/09, z dnia 16 września 2011 r., IV CSK 77/11 i z dnia 22 lutego 2012 r., IV CSK 286/11 nie publ. Uznał w nich, że zawieszenie biegu zasiedzenia na rzecz Skarbu Państwa powodowała sama możliwość zastosowania art. 9 (16) ustawy z dnia 12 marca 1958 r. do nieruchomości, ponieważ jego obowiązywanie stwarzało stan zawieszenia wymiaru sprawiedliwości w zakresie możliwości dochodzenia zwrotu nieruchomości przez właścicieli. Koncepcja ta również akcentowała wyłączenie przez ustawę prawa do sądu w sprawach dotyczących wskazanych w niej nieruchomości i powierzenie orzekania o przejęciu nieruchomości rolnych i leśnych organom administracji państwowej (art. 9 ust. 3), a także ustawowy nakaz umorzenia postępowań sądowych o przywrócenie posiadania lub wydanie nieruchomości i pozbawienie skutków prawnych nie wykonanych tytułów egzekucyjnych uwzględniających powództwa windykacyjne i posesoryjne kierowane przeciwko Skarbowi Państwa (art. 9 ust. 4). Podkreślano w niej, że wykładnia obowiązków sądu wynikających z postanowień art. 9 ust. 3 ustawy, przyjęta w orzeczeniu z dnia 21 sierpnia 1959 r., I CR 964/58, zgodnie z którą sąd obowiązany był ustalić, czy właściwy organ administracyjny wydał orzeczenie o przejęciu przedmiotu sporu na własność Państwa, powodowała, że wystąpienie z powództwem o przywrócenie posiadania lub wydanie nieruchomości niechybnie prowadziły do jej przejęcia na własność Państwa.

Ten pogląd zakwestionowany został w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 r., II CSK 144/11, z dnia 14 listopada 2013 r., IV CSK 166/13 oraz z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CSK 184/13, nie publ.), ze względu na to, że negatywna ocena przepisów ustawy z 12 marca 1958 r. nie mogła prowadzić do wyłączenia ich mocy obowiązującej. Wyłącznie uprawnień do wyeliminowania niekonstytucyjnych przepisów prawa zastrzeżona została dla Trybunału Konstytucyjnego, co Sąd Najwyższy podkreślił w postanowieniu z dnia 11 grudnia 2013 r. (IV CSK 184/13).

Z kolei w postanowieniach z dnia 30 października 2008 r. (II CSK 241/08, nie publ.) i z dnia 18 stycznia 2012 r. (II CSK 144/11, nie publ.) Sąd Najwyższy w nawiązaniu do stanowiska przyjętego w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07 podniósł, że przy ocenie, czy w sprawie może znaleźć zastosowanie art. 121 pkt 4 w zw. z art. 175 k.c. należy rozważyć nie tylko skutki prawne obowiązywania ustawy z dnia 12 marca 1958 r., ale także postawę właścicieli nieruchomości, zwłaszcza jeśli przez kilkadziesiąt lat, także w okresie kiedy mogli już skutecznie dochodzić wydania nieruchomości, pozostawali bezczynni. W uzasadnieniu odwoływano się do względów praktycznych – w tak długim okresie posiadacz mógł utracić dowody i dokumenty, przez co jego szanse w sporze znacznie się zmniejszyły.

Wydaje się, że trudno bronić koncepcji opartej na założeniu, że przepis ustawowy, niezakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny, może zostać uznany za przyczynę stanu wyższej konieczności, równoznaczną z wyłączeniem działania wymiaru sprawiedliwości. Prowadziłoby to, jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 grudnia 2013 r. (IV CSK 184/13), do zanegowania obowiązywania art. 9 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. bez zachowania właściwej drogi prawnej. Niemniej trudno nie zauważyć leżącej u podstaw tej koncepcji, budzącej sprzeciw konstrukcji przyjętej w art. 9 (16) ustawy, niweczącej ochronny skutek powództwa posesoryjnego lub windykacyjnego i nadającej im w odniesieniu do nieruchomości objętych działaniem art. 9 (16) ust. 1 ustawy charakter środków autodestrukcyjnych dla wnoszącego, który na skutek zwrócenia się o ochronę przysługującego mu prawa własności doprowadziłby do nieodwracalnej utraty tego prawa, podczas gdy nie występując z roszczeniem mógł je zachować. Przy tym przyjęte rozwiązanie nie utraciło autodestrukcyjnego charakteru po ustanowieniu sądowej kontroli decyzji administracyjnych, ponieważ wydanie decyzji na podstawie art. 9 (16) ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. stanowiło realizację obowiązujących przepisów prawnych i zakwestionowanie jej na drodze sądowno-administracyjnej nie rokowało szans powodzenia, paradoksalnie ochronę prawa własności mogło zapewnić zaniechanie występowania z przewidzianymi w tym celu roszczeniami, co jednak paraliżowało możliwość przerwania biegu zasiedzenia.

Konkurencyjna koncepcja upatrująca przyczyn zawieszenia wymiaru sprawiedliwości nie tyle w wyłączeniu z drogi sądowej i przekazaniu organom administracyjnym orzekania o przejęciu przez Skarb Państwa nieruchomości wskazanych w art. 9 (16) ustawy z 12 grudnia 1958 r., ile w braku sądowej kontroli decyzji podejmowanych w postępowaniu administracyjnym, odpowiada wykładni przyjmowanej konsekwentnie po podjęciu uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07. Przyjęcie tego kierunku wykładni wyjaśni wątpliwość co do biegu terminu zasiedzenia przed wejściem w życie ustawy z dnia 12 marca 1958 r., ponieważ będzie on podlegał ocenie według kryteriów uwarunkowań politycznych występujących w okresie nasilonych działań nacjonalizacyjnych i relatywizowany będzie do okoliczności indywidualnych stanów faktycznych. Jednocześnie, ze względu na długi, z reguły 30-letni okres zasiedzenia, nie zachodzi obawa, że właściciele przejętych nieprawnie nieruchomości, co do których nie zostały wydane decyzje na podstawie art. 9 (16) ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 marca 1958 r., nie mogli efektywnie podjąć kroków w celu ich odzyskania w czasie, kiedy termin zasiedzenia jeszcze nie upłynął, a zmienił się stan prawny na skutek uchylecia art. 9 (16) omawianej ustawy.

Ze względu na ciągle znaczną liczbę postępowań dotyczących nabycia w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa nieruchomości leśnych, które spełniały wymagania do zastosowania wobec nich art. 9 (16) ustawy z dnia 12 marca 1958 r. wskazane byłoby ujednoczenie wykładni, ponieważ rozbieżne stanowiska, powodujące w praktyce zaliczenie lub niezaliczenie do biegu zasiedzenia okresu niemal 12-letniego mieszczącego się pomiędzy dniem wprowadzenia sądownictwa administracyjnego (1 września 1980 r.) a dniem utraty mocy przez art. 9 (16) ustawy z dnia 12 marca 1958 r. (1 stycznia 1992 r.) prowadzą do skrajnie odmiennych rozstrzygnięć w praktycznie identycznych okolicznościach faktycznych, co nie jest czynnikiem budującym zaufanie do prawa i wymiaru sprawiedliwości.